

תיקון 190 – קל בחקיקה, קשה ביישום

מאת: רו"ח אמיר גבאי

תיקון 190 לפקודת מס הכנסה עבר בחקיקה בתחילת מאי 2012. בעוד שתחולת מרבית ההוראות החדשות הינה מינואר 2012, נכון להיום: פקידי השומה, קופות הגמל וחברות הביטוח אינם ערוכים ליישום

מערכת המחשב של רשות המסים טרם עודכנה בשינויים שחלו לאחרונה בחוק בעקבות תיקון מס' 190 לפקודת מס הכנסה ולכן, לדוגמה, פורש עדיין לא יכול לקבל אישור מפקיד השומה עבור משלם הפנסיה (קרן פנסיה, חברת ביטוח ו/או מעסיק) לפי שיעור הפטור "החדש" (43.5%). יתרה מכך, למיטב ידיעתי, חלק מפקידי השומה קיבלו הנחיה גורפת להשהות את מתן האישורים כליל עד אשר תעודכן מערכת המחשב של מס הכנסה. ואולם, בכל מקרה, בסופו של התהליך, בחודשים הקרובים (לדברי רשות המסים, לכל המאוחר לקראת תום שנת המס 2012) יהיה ניתן לקבל אישור עדכני המתייחס לשנת המס 2012 לפי שיעור הפטור "החדש" בגובה 43.5% (במקום 35% בלבד) ומשלם הפנסיה יבצע חישוב מס מחדש, ורטואקטיבית מתחילת שנת המס במסגרת תלושי הפנסיה מיד לאחר שהפורש ימציא עבורו את האישור העדכני מפקיד השומה באשר לגובה הפנסיה הפטורה ממס.

רשות המסים: אין טעם למהר
עובדי רשות המסים במשרדי פקידי השומה האמונים על הטיפול בפניות בנושאים אלו

טרם מעודכנים בשינויים שחלו בחוק בעקבות תיקון מס' 190 לרבות לדוגמה, בעניין "נוסחת השילוב החדשה" ולפיכך, בשלב זה אין טעם לפנות למשרדי מס הכנסה לקבלת הסברים אישיים בנושאים אלו. למיטב ידיעתי, צפויה להיערך בתקופה הקרובה הדרכה מקצועית מסודרת בנושא זה לכל פקידי השומה וכן יופץ חוזר מס הכנסה אשר יעסוק בנדון. החוזר המקצועי, נכתב בימים אלו על ידי המחלקה המקצועית ברשות המסים.

כמו כן, רשות המסים צפויה לפרסם לציבור טפסים חדשים הנוגעים למיסוי בעת פרישה ועזיבת עבודה והגשת בקשות בנושאים הרלבנטיים.

קופות הגמל: אינן ערוכות למיסוי הרווחים

ביולי 2009 בהמשך לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בוצע תיקון מס' 171 לפקודת מס הכנסה. פועל יוצא של תיקון 171 - הקופות אינן צריכות עוד "לצבוע" את ההפקדות לצורך מיסוי הרווחים. ומה כעת? קופות הגמל יאלצו שוב להשקיע במערכות הטכנולוגיות ובמיכון על מנת "לצבוע" את הכספים בקופה לצורך מיסוי הרווח הריאלי בשיעור של 25% בעת משיכת כספי פיצויים נזילים שהושארו בקופה לאחר עזיבת עבודה או פרישה וכן כספי מוטבים שהושארו בקופה לאחר פטירתו של העמית. כספים אשר במסגרת תיקון 190 לפקודה, הוחזרה האפשרות להשאירם בקופה כשהם נזילים וניתנים למשיכה כסכום חד פעמי בכל עת, ובלבד שינוכה מס מהרווח הריאלי בשיעור האמור.

למיטב הבנתי, לעת עתה, קופות הגמל לא ערוכות "לצביעת" הכספים, לחישוב ולניכוי המס מהרווחים בעת משיכה.

קצבה מוכרת – מי יודע?

נכון להיום, האם זה בכלל אפשרי לקבל נתונים מקופת הגמל או מחברת הביטוח לצורך חישוב הקצבה המוכרת הפטורה ממס? מי יכול לספק את הנתונים לפקיד השומה?

ניוד כספים: חברות הביטוח אינן ערוכות תפעולית

תיקון 190 לפקודה פותח מחדש את האפשרות לנייד כספי פיצויים נזילים בין פוליסת ביטוח מנהלים לבין קופת גמל אחרת ולהיפך.

בפועל, שינוי זה מצריך מחברות הביטוח לסווג "ולצבוע" את כספי הפיצויים הנזילים בעת עזיבת עבודה או פרישה - בהתאם להחלטה מודעת ולבחירה מפורשת של המבוטח - האם כספי הפיצויים הנזילים "יופקדו מחדש" ככספי פרט בחשבון נפרד או "יושארו בקופה" ככספי פיצויים נזילים בקופה לקצבה – על כל משמעויות המיסוי הכרוכות בכך וכן לבחירת המבוטח יש השלכות לעניין האפשרות לנייד את הכספים במועד מאוחר יותר. שוב, חברות הביטוח עדיין לא מוכנות תפעולית לשינויים אלו.

לוחות זמנים, הוראות מעבר והפורש שבאמצע

לדוגמה, ההוראה המתייחסת להיוון קצבה: "ובלבד שהיחיד הגיש לפקיד השומה בקשה

לקבלת פטור על סכום מהוון לפי פסקה זו בטופס שקבע המנהל, לא יאוחר מתום 90 ימים מהיום שבו ניתן לו לראשונה פטור ממס בשל קצבה מזכה לפי סעיף זה"

עוד הנחיות לעניין היוון קצבה: "על אף הוראות סעיף 9א(ה) לפקודה, כנוסחו בסעיף 4)5 לחוק זה, ניתן ליחיד פטור ממס בשל קצבה מזכה לפי הוראות סעיף 9א לפקודה, לפני יום פרסומו של חוק זה, רשאי הוא להגיש לפקיד השומה בקשה כאמור באותו סעיף, בתוך 90 ימים מיום הפרסום האמור."

האם הפורשים מכירים את החוק? האם 90 ימים יספיקו לפורשים לאסוף את כל המידע ולטפל בעניינים אלו, כשרבים מהם מטורטרים למשך חודשים ארוכים בין המעסיק לבין הקופות וחברות הביטוח לבין משרדי פקידי השומה? האם יש בידיהם את כל הנתונים לצורך קבלת החלטות ופנייה לפקיד השומה? האם קופות הגמל וחברות הביטוח ערוכות לספק שירות מידי בנושאים אלו? האם פקיד השומה ערוך לקבל בקשות מסוג זה?

כנראה שהתשובות הן לא ולכן לא אתפלא אם בהמשך נראה הוראות שעה נוספת שמטרתה להאריך את המועדים לפנייה לפקיד השומה בנושאים אלו. טוב היה לו התקופות הנ"ל מראש היו ארוכות יותר.

המידע מוצג המחשה בלבד. אין מדובר בהמלצה לביצוע או אי ביצוע פעולה. תבות המס הסופית תיקבע אך ורק על ידי רשויות המס.

* רו"ח אמיר גבאי, מומחה למיסוי ופרישה